Słownik
zapomnianych wyrażeń funkcyjnych

SEMPER

-od 1991-
Wydawnictwo Naukowe

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Słownik zapomnianych wyrażeń funkcyjnych

pod redakcją Radosława Pawelca

Warszawa 2015

© Copyright: Uniwersytet Śląski w Katowicach and Wydawnictwo Naukowe Semper®, Warszawa 2015

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Słownik mieści się w projekcie badawczym pt. „Polskie wyrażenia funkcyjne w ujęciu diachronicznym". Projekt został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki, przyznanych na podstawie decyzji numer DEC-2011/01/B/HS2/04643.

Recenzentka: Wanda Decyk-Zięba

Projekt okładki: Jarosław Zuzga, Studio Graficzne Semper®

Skład: Karolina Wróbel, Studio Graficzne Semper®

© All rights reserved. No part of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission of the publishers, Wydawnictwo Naukowe Semper®

© Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk, odtwarzanie lub przetwarzanie fragmentów tej książki w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia Wydawnictwa Naukowego Semper®

ISBN 978-83-7507-194-8

SEMPER

Redakcja i Studio Graficzne:
ul. Mariensztat 8
00-302 Warszawa
tel./fax: (+22) 538 92 03
e-mail: redakcja@semper.pl
www.semper.pl

Dział handlowy i księgarnia firmowa:
ul. Bednarska 20A
00-321 Warszawa
tel./fax: (+22) 828 49 73
e–mail: handlowy@semper.pl
www.semper.pl/sklep

Printed in Poland

Spis treści

Wstęp 7

Wykaz skrótów i bibliografia 11
Słowniki, kartoteki, zbiory i korpusy tekstów 11
Inne źródła 13
Inne opracowania 14

Słownik 17

Spis publikacji wykonanych w ramach projektu badawczego „Polskie wyrażenia funkcyjne w ujęciu diachronicznym" 157

WSTĘP

Słownik zapomnianych wyrażeń funkcyjnych opisuje przyimki, spójniki, partykuły o zróżnicowanej funkcji, a także różnej budowy jednostki i wyrażenia o charakterze metatekstowym lub metapredykatywnym (dopowiadającym, intensyfikującym), które były używane w historii języka polskiego, obecnie zaś całkowicie wycofały się z języka (np. *wierę*, *malek*), stanowią archaizmy, wyrazy przestarzałe lub książkowe, których używa się w wypowiedziach m.in. w celach stylizacyjnych (np. *zaprawdę*, *dalece*, *wielce*). *Słownik* jest wynikiem realizacji grantu „Polskie wyrażenia funkcyjne w ujęciu diachronicznym" (UMO-2011/01/B/HS2/04643), w zwięzłej leksykograficznej formie przedstawia wyniki badań, w zasadniczym kształcie ujęte w artykuły i monografie poświęcone poszczególnym typom dawnych wyrażeń funkcyjnych.

Hasła zostały opracowane w sposób prosty, zgodny z tradycją polskiego słownikarstwa; krótkie przedstawienie zasad ich konstrukcji może ułatwić korzystanie ze *Słownika* nie tylko przez historyków języka, lecz również badaczy dawnych tekstów i szerokie rzesze humanistów. W schemacie konstrukcyjnym artykułu hasłowego uwzględnione zostały następujące elementy:

Hasło – zapisane wersalikami. W przypadku wielu haseł po ukośnikach podane są warianty zapisu, wynikające z różnic ortograficznych i/lub fonetycznych, np. *aliż / aliże*, *co zacz / coż zacz*, *dla czego / dlaczego*, *iżby / hiżby / iżeby*.

1. Określenie części mowy, zgodne na ogół z tradycyjną klasyfikacją, uwzględniające jednak nowe opisy i rozróżnienia w leksykologii (mowa o nich niżej).

2. Definicję znaczenia lub określenie funkcji, jaką miało opisywane słowo w zdaniu (znaczenie rozumiane było szeroko, to samo dotyczyło funkcji składniowych, metatekstowych i innych). Dla ułatwienia po definicji często podany jest współczesny synonim.

3. Podanie uproszczonej etymologii, ograniczonej do budowy słowa w języku polskim lub sięgającej do epoki prasłowiańskiej (głębsze rozważania etymologiczne nie były celem autorów i umieszczane są rzadko, w szczególnie interesujących przypadkach).

Na ogół punkt pierwszy, drugi i trzeci opisu stanowią jedno lub dwa zdania, np. partykuła wyróżniająca 'zwłaszcza, szczególnie', pochodząca od przysłówka *osobno*. U źródeł rodziny leksemów *osoba*, *osobny*, *osobnik*, *osobisty*, *osobistość*, też *osobie*, *osobnie*, *osobno*, leży wyrażenie przyimkowe **o(b)sobě* 'o sobie'. *Osobno/ osobnie* to pierwotnie przysłówek powstały na bazie przymiotnika *osobny* 'odmienny, wyróżniający się, wyjątkowy': [...].

4. Cytaty ilustrujące opisane znaczenie lub określoną funkcję.
Źródłem cytatów były dostępne kartoteki, słowniki i własna ekscerpcja autorów haseł. Cytaty podawane za słownikami lub kartotekami mają lokalizacje takie, jakie są w nich stosowane (po określeniu źródła), lokalizacja cytatów z własnej ekscerpcji wymaga sprawdzenia w wykazie skrótów umieszczonym na końcu słownika.

5. Dodatkowe informacje o słowie, np. na temat jego frekwencji, ważnych zmian znaczeniowych, roli, jaką odegrało w systemie polskich wyrażeń funkcyjnych, a także innych istotnych dla historii danego słowa kwestii.

Jeżeli w haśle opisywane są **jednostki homonimiczne**, to opis dzieli się na części podzielone numerami rzymskimi, zazwyczaj na początku znajduje się ogólna informacja, że mamy do czynienia z taką sytuacją, np. hasło ABO:

Przede wszystkim spójnik wielofunkcyjny, ale też – już od staropolszczyzny znacznie rzadziej – partykuła pytajna 'czy'. [...]

I Spójnik wielofunkcyjny wywodzący się z połączenia partykuły nawiązującej lub spójnika **a* i partykuły wzmacniającej **bo*: [...]

II partykuła pytajna 'czy':

W odniesieniu do dużej części opisywanych jednostek mamy do czynienia z **polisemią**. Zgodnie z tradycją polskiej leksykografii kolejne znaczenia lub funkcje są opisane pod numerami arabskimi. Np. w odniesieniu do spójnika (i partykuły) *abo* z poprzedniego przykładu:

1. Łączy wyrażenia lub zdania o synonimicznej treści, 'czyli':
[przykłady użyć]

2. Łączy zdania lub wyrażenia o treści wykluczającej się wzajemnie, 'albo':
[przykłady użyć]

3. Wprowadza zdanie przyczynowe, 'bo, ponieważ':
[przykłady użyć].

Należy podkreślić, że pełna standaryzacja postaci hasła nie była możliwa ani też – jak się wydaje – wskazana z dwóch co najmniej względów. Po pierwsze, sztywne stosowanie jednego schematu w odniesieniu do wszystkich haseł powoduje zazwyczaj to, że część informacji zostaje pominięta, bardzo często są to przy tym informacje ciekawe i ważne. Po drugie, hasła mają charakter autorski, zostały opracowane przez specjalistów, którzy podjęli analizę historyczną określonego typu wyrazów funkcyjnych, jakakolwiek istotniejsza zmiana ich treści przez redaktora byłaby zatem niewłaściwa ze względów merytorycznych. Informacja o autorach i autorkach haseł podana jest w formie inicjału imienia i nazwiska po haśle (lub jego części – w przypadku niektórych haseł homonimicznych):
A.J. – Aleksandra Janowska
A.K. – Alina Kępińska

A.S. – Agnieszka Słoboda
B.M. – Barbara Mitrenga
K.K. – Krystyna Kleszczowa
M.P. – Magdalena Pastuchowa
P.S. – Piotr Sobotka

Wyjaśnienie kwestii szczegółowych, związanych z opracowaniem haseł, znaleźć można w opracowaniach monograficznych i artykułach, m.in. wymienionych autorów, będących pokłosiem realizacji projektu badawczego „Polskie wyrażenia funkcyjne w ujęciu diachronicznym". W tym miejscu poruszymy krótko tylko dwie kwestie, związane z doborem haseł oraz kwalifikacją niektórych z nich do części mowy.

Jakie typy haseł nie zostały w *Słowniku* uwzględnione? Otóż pominięte zostały wyrażenia funkcyjne, których definicyjna wartość byłaby do zaakceptowana, ale nie wpisują się w reguły tworzenia wyrażeń funkcyjnych. Np. *prawdzie* definiowane jest w *Słowniku polszczyzny XVI w.* (SXVI) 'rzeczywiście, naprawdę', ale przykłady nie są przekonywające (zwłaszcza drugi z nich), por.

– *Haniebne radości/ Już mnie* ***prawdzie*** *nadeszły/ pozbywszy tęskności. PaxLiz nE3;*
– *Jednak/ iż mnie niestawa na ukłonę inszą/ mniemam że i ta [książeczka, tj. Komedyja o Lizydzie] będzie wam nie pośledniejszą. Gdyż jej władza z mocy Bożej jest sprawiona/ Tak uciesznej rozkoszy* ***prawdzie*** *nabawiona. PaxLiz A2v (SXVI);*
– *Żałość, a* ***prawdzie*** *wielka mię trapi. Bzow. Boi. 92 (SL).*

Czy to celownik, czy może miejscownik rzeczownika *prawda*? Brak analogicznego wyrażenia. Jedynie w przypadku ***o*** o wartości 'około' zasada ta została złamana ze względu na bardzo dużą liczbę przykładów (75!), choć wątpliwości zostały zasygnalizowane.

Kolejny problem związany z doborem haseł to przykłady wyrażeń, które bardzo dobrze wpisują się w klasę wyrażeń funkcyjnych, ale ze względu na jednostkowość odnotowania należało z nich zrezygnować. Tu przykładami mogą być:

– *kromia pochybności*, zbudowane i znaczące podobnie, jak dzisiejsze *bez wątpienia, bez chyby, bez pochyby*; w materiale historycznym były też: *krom pochyby, bez wątpliwości/ bez wszej wątpliwości/ kromia wątpliwości.*

Jednak wyrażenie *kromia pochybności* odnotowane jest tylko raz w SXVI:

Tak weźmie żywiący w małżeńskim stanie/ ***kromia pochybności*** *poszczęśliwienie. ArtKanc N13v (SXVI).*

Innym przykładem o jednostkowym odnotowaniu jest *przede wszym*:

– *Ktorykole chce zbawion być,* ***przede wszym*** *potrzebizno jest, aby dzierżał krzescijiańską Wierę, Jąż ależ wszelki z pełna i nieporusznie zachowa, kromie wątpienia na wieki zginie. Fl Ath 2 (Sstp).*

W doborze haseł kierowaliśmy się zasadą, że opisywane wyrażenie funkcyjne powinno być w materiale historycznym odnotowane przynajmniej dwa razy, odstępstwa od tej zasady są wyjątkami.

Prócz doboru haseł krótkich wyjaśnień wymaga też zakwalifikowanie niektórych jednostek leksykalnych do części mowy, zwłaszcza w takich przypadkach, gdy sięgamy albo po nazwy nietradycyjne, albo po nazwy tradycyjne, wówczas gdy w nowszej literaturze stosowane bywają inne terminy. Przykładowo w opisie haseł dotyczących różnych typów wyrazów funkcyjnych wprowadzających pytania obok tradycyjnych terminów *partykuła pytajna*, *zaimek pytajny* używa się ogólnego terminu *operator pytajny*; tego ostatniego głównie w odniesieniu do jednostek wielowyrazowych, jak np. *co za* 'jaki'. Termin ten odpowiada terminowi *operator pytania* oraz jest równoznaczny z terminem *pytajnik*; wszystkie są stosowane przez Magdalenę Danielewiczową (1996) i Jadwigę Wajszczuk (2005). Termin *operator pytajny* stanowi hiperonim zarówno dla partykuł wprowadzających pytania rozstrzygnięcia, jak i dla zaimków pytajnych tworzących pytania uzupełnienia. J. Wajszczuk partykuły pytajne *czy*, *czyż* i *czyżby*, wprowadzające dziś pytania rozstrzygnięcia, zalicza do „operatorów »trybów wypowiedzeniowych« (reprezentują »tryb pytania«)" (Wajszczuk J. 2005, 86). Te partykuły, zajmując inicjalną pozycję w zdaniu pytajnym, „konkurują w swoim miejscu tekstowym z pytajnikami zaimkowymi – operatorami pytań uzupełnienia" (Wajszczuk J. 2005, 87). W naszym opracowaniu stosuje się tradycyjne terminy *partykuła pytajna*, *zaimek pytajny* nie tylko na podstawie powyższych stanowisk, ale także ze względu na ujęcie diachroniczne oraz przywoływanie etymologii wyrazów hasłowych.

W hasłach będących opisem jednostek leksykalnych reprezentatywnych dla semantycznej kategorii intensywności, czyli zbliżonych znaczeniowo i funkcjonalnie do *bardzo*, choć różniących się od niej m.in. zakresem użycia (w polszczyźnie dawnej i/lub współczesnej), nacechowaniem stylistycznym czy czasem funkcjonowania w języku polskim, używa się nazwy *intensyfikator*. W tradycyjnych ujęciach jednostki tego typu (*wielmi*, *kaducznie*, *nasilnie*) to przysłówki, w klasyfikacji przyjętej za Jadwigą Wajszczuk są odmienne od przysłówków i nazwane operatorami metapredykatywnymi (Wajszczuk J. 2005, 2010). W *Słowniku* nazwa *intensyfikator* odnosi się wyłącznie do jednostek jednoelementowych. W przypadku połączeń typu *za katy*, *na porząd* mowa o wyrażeniu przyimkowym o znaczeniu intensyfikującym. Jako operatory metapredykatywne ujęte zostały również jednostki typu *bezlisz*, *przezlisz* o treści 'zbyt, zbytnio, nadto'.

Nie sposób omówić ani nawet wyliczyć wszystkich problemów związanych z opracowaniem wyrazów funkcyjnych w historii polszczyzny, zwłaszcza w krótkim wstępie do słownika. Można natomiast odesłać do wymienionych na s. 14 i 15 prac językoznawców, a także monografii i artykułów, związanych z realizacją projektu badawczego „Polskie wyrażenia funkcyjne w ujęciu diachronicznym", w których zarówno objaśnienia z zakresu historii semantyki, jak i objaśnienia teoretyczne są na tyle obszerne, że mogą – nie tyle zadowolić, ile – zachęcić do badania i dyskusji każdego humanistę.

Spis publikacji wykonanych w ramach projektu badawczego „Polskie wyrażenia funkcyjne w ujęciu diachronicznym", finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki (UMO-2011/01/B/HS2/04643)

Publikacje książkowe

Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej, red. K. Kleszczowa, A. Szczepanek, Katowice 2014 – tom pokonferencyjny.

Bałabaniak D., Mitrenga B., *Polskie intensyfikatory w ujęciu historycznym*, Katowice 2015.

Janowska A., *Kształtowanie się klasy polskich przyimków wtórnych*, Katowice 2015.

Kępińska A., *Polskie operatory pytajne w ujęciu diachronicznym*, Warszawa 2015.

Kleszczowa K., *U źródeł polskich partykuł. Derywacja funkcjonalna, przemiany, zaniki*, Katowice 2015.

Mika T., Słoboda A., *Wyrażenia funkcyjne w średniowiecznej polszczyźnie z perspektywy składniowej. Wybrane problemy badawcze*, Poznań 2015.

Pawelec R. (red.), *Słownik zapomnianych wyrażeń funkcyjnych*, Warszawa 2015.

Artykuły

Bałabaniak D., *O użyciu wyrażeń przysłówkowych w pozycji intensyfikatora – problemy interpretacji*, „Linguarum Silva" t. 3: *Zmienność – stałość – różnorodność w dawnej i współczesnej polszczyźnie*, Katowice 2014, s. 29-39.

Bałabaniak D., *Wykładniki intensywności związane z pojęciami WIELKOŚCI i ILOŚCI (na materiale polszczyzny dawnej)*. W: *Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej*, (red.) K. Kleszczowa, A. Szczepanek, Katowice 2014, s. 79-90.

Danielewiczowa M., *Opisać* aby – *uwagi na marginesie ujęcia w* Słowniku polszczyzny XVI wieku. W: *Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej*, (red.) K. Kleszczowa, A. Szczepanek, Katowice 2014, s. 181-193.

Danielewiczowa M., Zgoła *wśród rzeczy podobnych*, „Prace Filologiczne" LXV, 2014, s. 81-96.

Data K., *Zaimki względne w historii polszczyzny (na przykładzie* jen, jenże*)*. W: *Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej*, (red.) K. Kleszczowa, A. Szczepanek, Katowice 2014, s. 247-255.

Janowska A., *Między przestrzenią a czasem. Ewolucja temporalnych przyimków wtórnych w polszczyźnie*, „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego" LXXI, 2015, s. 255-264.

Janowska A., *Przyimki złożone typu* spod, popod *w polszczyźnie. Uwagi o chronologii i genezie zjawiska*. W: *Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej*, (red.) K. Kleszczowa, A. Szczepanek, Katowice 2014, s. 257-271.

Kępińska A., *Partykuły wprowadzające pytania o rozstrzygnięcie*, rozdział w opracowaniu *Wybrane cechy składniowe szesnastowiecznych Ewangelii*. W: *Szesnastowieczne przekłady Ewangelii*, (red.) I. Winiarska-Górska, Warszawa 2013, wydanie internetowe www.ewangelie.uw.edu.pl, s. 137-151.

Kępińska A., *Pytania rozstrzygnięcia w historii polszczyzny. Odpowiedniki współczesnego czy*. W: *Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej*, (red.) K. Kleszczowa, A. Szczepanek, Katowice 2014, s. 221-246.

Kleszczowa K., *Wyrażenia przyimkowe w polskiej derywacji*. W: *Творба речи иньени ресурси у словенским језицима, Уредници: Божо Ђорић и Рајна Драгићевић. београд*, 2012, с. 121-129.

Kleszczowa K., *Powstawanie i zmiany funkcji polskiego przysłówka*. W: *Slavische Wortbildung im Vergleich. Theoretische und pragmatische Aspekte*, hrsg. Swetlana Mengel, Berlin 2015, s. 548-558.

Kleszczowa K., *Rola słowotwórstwa w kształtowaniu się polskich wyrażeń funkcyjnych*. W: *Słowotwórstwo słowiańskie: system i tekst*, „Prace Komisji Słowotwórczej przy Międzynarodowym Komitecie Slawistów", seria 13, (red.) J. Sierociuk, Poznań 2012, s. 211-217.

Kleszczowa K., *Dosadnie, choć grzecznie (?)*. W: *Grzeczność nie jest nauką łatwą ani małą. Język, działanie, kultura*, (red.) J. Bloch, D. Lewandowska-Jaros, R. Pawelec, Warszawa 2014, s. 165-174 (współautorstwo z Kamillą Termińską).

Kleszczowa K., *Funkcyjne homonimy*. В: *Граматики слов'янських мов: основа типології і характерології. Тематичний блок XV Міжнародний з'їзд славістів 20.08. – 27.08.2013*, Мінськ, Республіка Білорусь. Організатор тематичного блоку: К.Г. Городенська (Україна). Київ 2013, s. 52-63.

Kleszczowa K., *Genetyczne parantele partykuł i spójników*, „LingVaria" X (2015) / numer specjalny (współautorstwo z Kamillą Termińską).

Kleszczowa K., *Kształtowanie się formy polskich partykuł*. W: *Linguistique romane et linguistique indo-europeenne. Melanges offerts a Witold Mańczak a l'occasion de son 90e anniversaire*, Kraków 2014, PAU, UJ, s. 291-297.

Kleszczowa K., *Przeszłość w teraźniejszości. Wyrażenia funkcyjne jako przechowalnia starych znaków i reguł językowych*. W: *Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej*, (red.) K. Kleszczowa, A. Szczepanek, Katowice 2014, s. 169-189.

Kleszczowa K., *U źródeł superlatywnych form w klasie wyrażeń funkcyjnych*. W: *Język – Człowiek – Społeczeństwo*, (red.) J. Panasiuk, T. Woźniak, Lublin 2013, s. 65-72.

Kleszczowa K., *Zaimkowy rodowód wybranych partykuł*. W: *Maiuscula linguistica. Studia in honorem Professori Matthiae Grochowski sextuagesimo quinto dedicata*, (red.) A. Moroz, P. Sobotka, M. Żabowska, Warszawa 2014, s. 131-140.

Kleszczowa K., *Od metatekstowego komentarza do partykuły*. W: *ОСМЬ ДЕСЂТЪ. Сборник научных статей к юбилею И. С. Улуханова*. Москва «Азбуковник» 2015, с. 539-545.

Mika T., *Tekst staropolski jako odmienny obiekt badań? W poszukiwaniu narzędzi opisu*, „LingVaria" X (2015)/ 2 (20), s. 235-250.

Mitrenga B., *Sposoby wyrażania niskiego stopnia intensywności cechy w polszczyźnie*. W: *Nasz język w przeszłości – nasza przeszłość w języku*, t. 2, (red.) I. Kępka, L. Warda-Radys, Pelplin 2014, s. 100-114.

Mitrenga B., *Intensyfikacja cierpienia w polszczyźnie*. W: *Lęk, ból, cierpienie. Analizy i interpretacje*, (red.) G. Różańska, Pruszcz Gdański-Słupsk 2015, s. 157-167.

Mitrenga B., *Status jednostek typu* sensacyjnie, prowokacyjnie *i* skandalicznie *w polszczyźnie. Rozważania o nowych intensyfikatorach leksykalnych*. [w druku]

Mitrenga B., *Wykładniki intensywności typu* strasznie, potwornie, przeraźliwie *w historii polszczyzny*. W: *Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej*, (red.) K. Kleszczowa, A. Szczepanek, Katowice 2014, s. 91-107.

Pastuchowa M., *Stałość a zmienność. Tradycja i moda w języku*. W: *Dialog z tradycją, Język – Komunikacja – Kultura*, t. III, (red.) R. Dźwigoł, I. Steczko, Kraków 2015, s. 17-33.

Pastuchowa M., *„Słowa-kameleony" – jak badać dopowiedzenia w tekście staropolskim?*. W: *Jak badać teksty staropolskie*, (red.) T. Mika, D. Rojszczak-Robińska, O. Stramczewska, Poznań 2015, s. 119-135.

Pastuchowa M., *Coraz więcej „trudnych małych wyrazów". Budowanie metatekstu w najnowszej polszczyźnie*, „Spotkania Polonistyk Trzech Krajów", R. 2014/2015, Tokio 2015, s. 61-71.

Pastuchowa M., *Replika czy komentarz? Pragmatyczne właściwości elementów staropolskiego dialogu*, „Rozprawy Komisji Językowej Łódzkiego Towarzystwa Naukowego", t. LX, 2014, s. 203-217.

Pastuchowa M., *Wyrazy funkcyjne jako staropolskie repliki dialogowe*. [w druku]

Pawelec R., *Problemy leksykograficzne w pracach nad* Słownikiem zapomnianych wyrażeń funkcyjnych. W: *Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej*, (red.) K. Kleszczowa, A. Szczepanek, Katowice 2014, s. 275-286.

Słoboda A., *Liczebniki jako wyrażenia funkcyjne w średniowiecznej polszczyźnie*. W: *Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej*, (red.) K. Kleszczowa, A. Szczepanek, Katowice 2014, s. 109-123.

Sobotka P., *Partykuły greckie – pochodzenie i wybrane problemy opisu*. W: *Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej*, (red.) K. Kleszczowa, A. Szczepanek, Katowice 2014, s. 133-167.

Sobotka P., *Współdziałanie podsystemów języka w perspektywie badań etymologicznych. Znaczenie i rozwój słowiańskich zaimków* *vъxakъ *i* *jednak, „Linguistica Copernicana" 12. [w druku].

Соботка П., *Заметки по этимологии и семантике слов, образованных от праслав.* *jьst-, [w:] *Этнолингвистика. Ономастика. Этимология. Материалы III Международной научной конференции, Екатеринбург*, 7-11 сентября 2015, (red.) Е. Львовна Березович et al., г., Екатеринбург 2015, с. 250-251.

Szczepanek A., *Operatory trybu w ujęciu diachronicznym – problemy badawcze*. W: *Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej*, (red.) K. Kleszczowa, A. Szczepanek, Katowice 2014, s. 195-205.

Szczepanek A., *Wspólnordzenne wyrażenie funkcyjne i czasownik – rozwój niech na przestrzeni wieków*, „Linguarum Silva" t. 3: *Zmienność – stałość – różnorodność w dawnej i współczesnej polszczyźnie*, Katowice 2014, s. 41-53.

Termińska K., *Dosadnie, choć grzecznie (?)*. W: *Grzeczność nie jest nauką łatwą ani małą. Język, działanie, kultura*, (red.) J. Bloch, D. Lewandowska-Jaros, R. Pawelec, Warszawa 2014, s. 165-174 (współautorstwo z Krystyną Kleszczową).

Termińska K., *Genetyczne parantele partykuł i spójników*, „LingVaria" X (2015) /numer specjalny (współautorstwo z Krystyną Kleszczową).

Termińska K., *Wyrażenia funkcyjne – próba porządku*. W: *Wyrażenia funkcyjne w perspektywie diachronicznej, synchronicznej i porównawczej*, (red.) K. Kleszczowa, A. Szczepanek, Katowice 2014, s. 25-33.

Skrypt

Szczepanek A., *Byleby było zawsze na swoim miejscu. Zbiór ćwiczeń gramatycznych dla cudzoziemców*. Poziomy zaawansowania: C1-C2, Katowice 2015.